

V Ljubljani, v petek, dne 7. aprila 1911.

Naročnina za Avstroogersko: 1/4 leta K 1-80 1/2 leta K 3-50 celo leto K 7- za inozemstvo: " " 2-30 " " 4-50 " " 9-		Redakcija in administracija: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8. Telefon (začasno) 118. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 12 K.		Oglasnina za petitno vrsto enkrat 30 vin. Pri 10 objavah se dovoli 5%, pri 20 — 15%, pri 30 — 25% in pri 40 — 35% popusta.	
Leto I.	Posamezna številka 14 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.		Reklamna vrsta po 1 kroni.	Štev. 7.

Pevski zbor „Glasbene Matice“

(leta 1908).

Slovenske narodne noše. Spomenik kralja Viktorja II. Najstarejša žena na Kranjskem. Dogodek v turški armadi.

„Glasbena Matica.“

(Slika na naslovni strani.)

Malo imamo Slovenci kulturnih zavodov, a na te, ki jih imamo, smemo biti ponosni. V prvi vrsti med njimi stoji brezdvomno „Glasbena Matica“, in smelo lahko trdimo, da je „Glasbena Matica“ najodličnejši glasbeni zavod na celim slovenskem jugu in eden najboljših in najuglednejših v Avstriji.

Koncertni mojster M. Hubad.

„Glasbena Matica“ se je ustanovila pred dobrimi 38 leti — dne 25. septembra l. 1872. je bil njen prvi občni zbor združen obenem s prvim njenim koncertom. Začetki so bili seveda jako skromni. Za začetek se je mogla „Glasbena Matica“ pečati samo z nabiranjem in zalaganjem slovenskih narodnih pesmi in izvirnih slovenskih skladb. Celih 10 let je preteklo, preden se je „Glasbena Matica“ lotila druge panoge svojega delovanja: glasbene šole. Ta se je otvorila 15. novembra l. 1882. Prvih učencev je bilo 28, učitelji 3 in 1 učiteljica — torej res skromni začetki, če primerjamo današnje razmere. Danes ima „Glasbena Matica“ v lastni hiši v Vegovi ulici krasno urejeno šolo, na kateri je lani poučevalo (podatki so vzeti iz letnega poročila za l. 1909/10.) 17 učnih moči sledeče predmete: splošna glasbena teorija, harmonija, kontrapunkt, zborovo petje, dijaški zbor, koncertni zbor, solopetje, kapelniški kurz, klavir, violino, cello, flavto, klarinet, obov, fagot, rog, pozavno in kontrabas — torej 18 predmetov. Gojencev in gojenk pa je bilo 416. Torej vsekako krasen napredek.

Tretja in morda najbolj popularna točka „Matičnega“ delovanja so koncerti „Glasbene Matice“. Seveda je tudi tu bil začetek skromen, in neizmerno dela je veljalo, da se je „Matično“ koncertno delovanje razvilo do take popolnosti, da jo občudujemo ne le mi, temveč tudi tujina. Prvi redni koncert pevskega zbora „Glasbene Matice“ je bil 18. aprila 1891; vodil ga je dr. Fr. Gross, čegar mesto pa je — ker je dr. Gross odšel iz Ljubljane — še istega leta v decembru prevzel gospod M. Hubad, ki vodi „Matične“ koncerte še dandanes.

Pod Hubadovim vodstvom se je pevski zbor postavil na visoko umetniško stališče. Proizvajal je najtežje skladbe, tako Dvořákovega „Mrtvaškega ženina“, „Stabat mater“ in „Hymnus“, Haydnovo „Stvarjenje“, Fibichovo „Pomladno romanco“, Bossijevo „Visoko pesem“, Verdijev „Requiem“, Foersterjevo „Turki na Slevici“, Sattnerjevo „Jeffejevo prisego“ itd., slovenske, hrvaške in srbske narodne in umetne pesmi.

Važen in samozavesten — pa opravičeno samozavesten — korak je napravila „Glasbena Matica“ s koncertoma na Dunaju l. 1896. Koncerta sta se vršila dne 23. in 25. marca v glasbeni dvorani (gros-ser Musikvereinsaal).

Koncerta sta imela velik uspeh, vse kritike dunajskih listov so hvalile „Matični“ pevski zbor v navdušenih besedah. Na drugem koncertu, dne 25. marca, je doletela pevski zbor „Glasbene Matice“ izredna in visoka čast, da je dirigiral „Mrtvaškega ženina“, ki se je na tem koncertu proizvajal slavni češki komponist Ant. Dvořák osebno.

Uspehi dunajskih koncertov so vzpodbudili, pevski zbor „Glasbene Matice“ da se je z vztrajno vnemo posvečal nadaljni izpopolnitvi. Koncerti, ki so se vršili od tistega časa pa do danes — vsi brez izjeme — nam pričajo o visoki popolnosti zbora. Jako

pomemben je koncert na Bledu dne 6. junija l. 1907.; o njem so poročali celo angleški listi, ki so se o njem izražali jako pohvalno. Eden najuglednejših angleških listov „The West Middlesex Advertiser and Chelsea Mail“ imenuje pevski zbor naravnost „enega najfinejših zborov Evrope“. Važni so tudi koncerti v Zagrebu, kjer je pevski zbor istotako žel navdušeno pohvalo. Hrvaško pevsko društvo „Kolo“ je „Matične“ obiske vračalo v Ljubljani, kjer je bilo prav po bratsko sprejeto. Na ta način je tudi „Matica“ pripomogla po svojih močeh k veličastni zgradbi hrvaško-slovenske kulturne vzajemnosti.

In zadnji važni čin pevskega zbora je njegov koncert v Opatiji dne 25. marca t. l., o katerem smo poročali obširno že v zadnji številki našega lista. Takorekoč pred celo evropsko javnostjo je nastopil pevski zbor — nastopil sijajno in s popolnim uspehom.

Dve imeni sta neločljivo združeni z zgodovino „Glasbene Matice“ in z njenimi uspehi: ime ravnatelja g. Frana Gerbiča in ime koncertnega vodje g. Mateja Hubada.

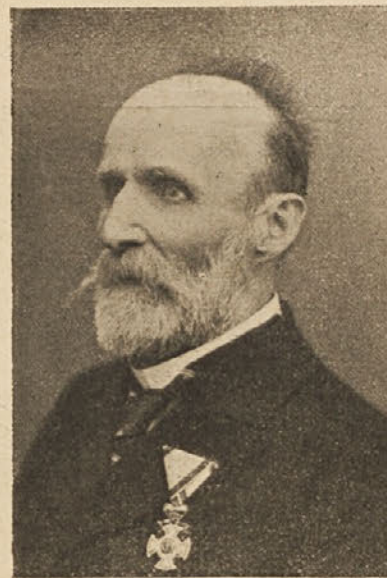
Gospod ravnatelj Fran Gerbič je vstopil v službo „Glasbene Matice“ že l. 1886. kot strokovni vodja njene glasbene šole in upravlja to težavno mesto neprenehoma do danes, t. j. že celih 25 let. Brez pretiravanja lahko trdimo, da bi glasbena šola „Matična“ brez njega ne bila to, kar je danes. Ko je lani gospod ravnatelj praznoval s svojo 25letnico delovanja v „Glasbeni Matici“ obenem 75letnico svojega rojstva, ga je občni zbor „Glasbene Matice“ imenoval za častnega društvenega člana in je s tem najprimer-

neje javno pripoznal njegove velike zasluge.

In gospod koncertni vodja Matej Hubad? Ali bi ne bilo odveč obširno govoriti o njegovih zaslugah za „Glasbena Matica“ in za slovensko pesem? Ali niso najboljši glasniki njegovih zaslug vsi „Matični“ koncerti? Boljši od vseh še tako lepih besed? On je tisti, ki je z neumornim trudom postavil in na najvišjo umetniško višino pripeljal „Matični“ pevski zbor, ki je slovenski pesmi, predvsem slovenski narodni pesmi pridobil ugled povsod, kjer je z „Matičnim“ pevskim zborom nastopil. Narodnostna nasprotstva so morala umolkčiti, kjer se je pod njegovo taktirko oglašala naša pesem, in tudi tisti, ki nam po navadi ne priznajo ničesar, ki morda z omalovaževanjem govore o naši kulturni višini, so morali priznati, da se lahko kosamo — vsaj na glasbenem polju lahko — z drugimi narodi, ki so večji od nas in ki jih je usoda bolj bogato obdarovala s svojimi darovi nego nas. To je zasluga koncertnega vodje gosp. M. Hubada.

V „Glasbeni Matici“ imamo torej Slovenci enega svojih najodličnejših kulturnih zavodov — le, da se tega ne zavedamo morda semtertja dovolj. Kako bi drugje negovali tak zavod!

Ali ni eno naših številnih neveselih poglavij, da se mora „Glasbena Matica“ od svojega začetka pa do danes boriti s težkočami vseh mogočih vrst? Ali ni kulturna dolžnost vseh Slovencev, da tak zavod po vseh svojih močeh podpirajo? O tem naj bi prav temeljito premišljavali posamezniki in predvsem naši denarni zavodi, kateri se doslej morda „Glasbene

Ravnatelj Fran Gerbič.

Matice“ še niso primerno spominjali. Kajti narod, ki ne zna ceniti onih faktorjev, ceniti ne le v besedah temveč predvsem v dejanjih, ni svoje kulture vreden in po pravici bi se smelo reči o njem, da še ni zrel za kulturo...

Edina slovenska kisla voda

Tolstovrška slatina

je izborna zdravilna in osvežujoča namizna voda.

Slovenci, zahtevajte povsod Tolstovrško slatino.

Naroči se pri oskrbništvu, pošta Guštanj (Koroško) in pri založnikih kislih vod.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ na Dunaju 1. 1896.

Slovenske narodne noše.

Nadaljujemo s priobčevanjem slik slovenskih narodnih noš in prinašamo sliko kmečke svatbe iz 'gorenje Savske doline. Gorenjske narodne noše, posebno ženske,

neko turško vojaško četo polkovnik Schlichting. Pri tem je nekemu turškemu vojaku — ker ni znal turško — kar z roko poravnal glavo, ki je vojak [ni držal prav. Vojak pa je mislil, da ga je polkovnik udaril in je polkovnika ustrelil. Vojaka so

Slovenske narodne noše 4.

Kmečka svatba iz gornje Savske doline.

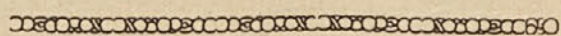
so jako slikovite in od vseh naših narodnih noš najbolj znane. Zbujale so opravičeno občudovanje že tudi izven naše ožje domovine.

Dogodek v turški armadi.

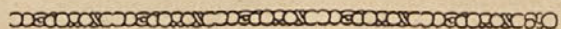
Turška armada se preustroja popolnoma po nemškem vzoru. Najeli so več nemških častnikov, t. zv. „instruktorjev“, ki naj bi turško armado modernizirali. Ti častniki si morajo, ker ne znajo turško, pomagati na razne načine, da dopovedo vojakom, kar bi radi. Zadnjič je nadzoroval

seveda tudi obsodili na smrt, in akoravno je vdova ustreljenega polkovnika Schlichtinga prosila zanj, so zadnjo soboto vendar izvršili smrtno obsodbo.

Prinašamo sliko nemškega polkovnika-instruktorja Schlichtinga.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah, brivnicah itd. „Slovenski Ilustrovani Tednik“. Če ga nimajo, naj ga naroče!

Umorjeni polkovnik Schlichting.

Najstarejša žena na Kranjskem.

Malokomu bo znano, da živi najstarejša žena na Kranjskem v kočevskem okraju. Piše se Marija Wiederwohl in je bila rojena leta 1805, je torej stara celih 106 let. Bila je petkrat omožena, zadnjičkrat pred 4 leti, in sicer s sedaj 71 let starim Wiederwohlom. Žena izvršuje danes gostilničarsko obrt in je še vedno trdna in zdrava, tako da bo čakala še marsikatero pomlad.

Slovenska gledališka dvorana v Cleveland, O.

Cleveland, sicer ne glavno, vendar največje mesto države Ohio (čitaj: Ohajo) v severni Ameriki je obenem tudi največja slovenska naselbina v Zedinjenih državah.

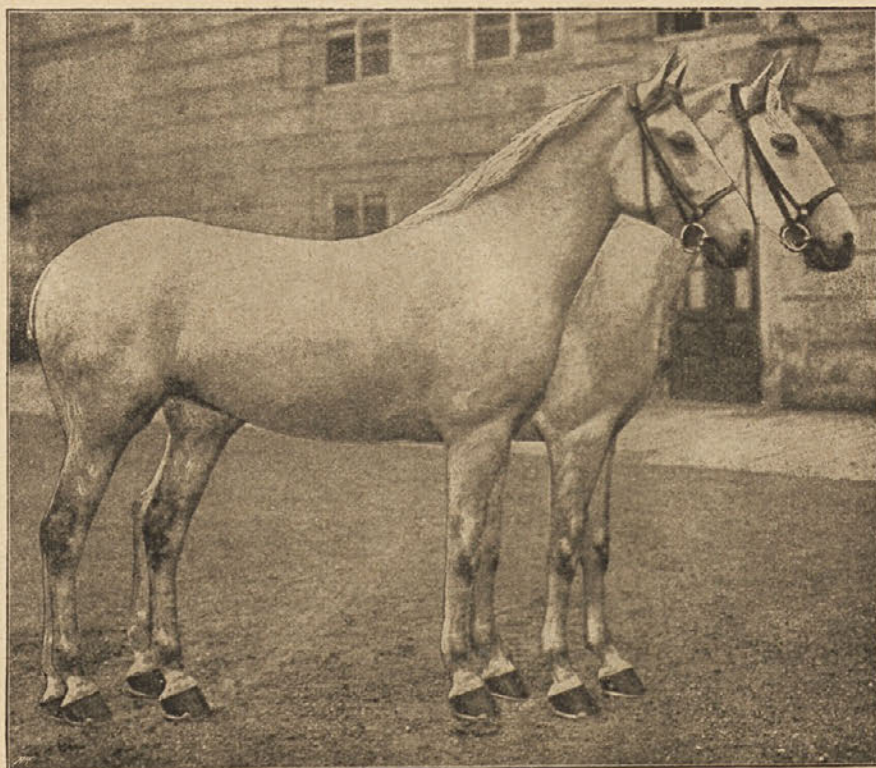

■ ■ ■ Najstarejša žena na Kranjskem.

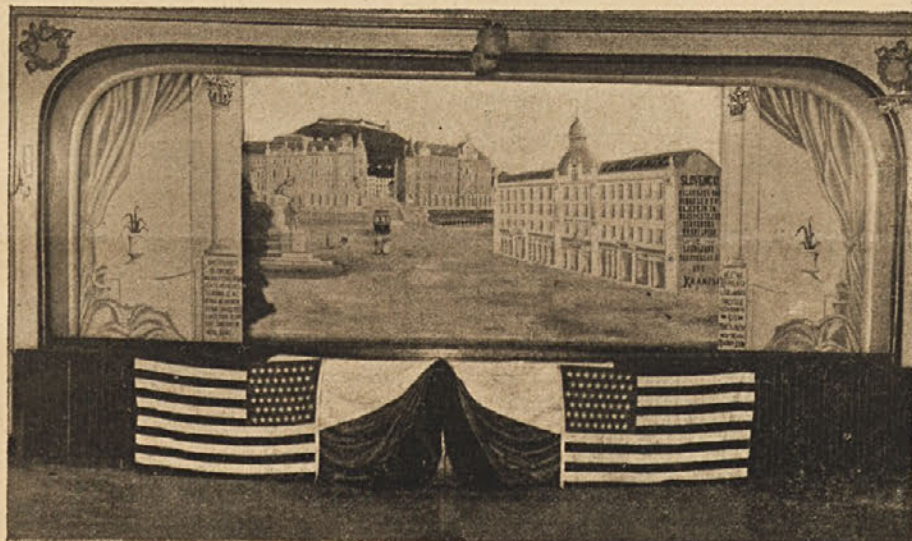
Mesto šteje preko 400.000 prebivalcev in med temi gotovo okoli 15.000 slovenskih rojakov, ki pa niso Slovenci le po imenu, ampak tudi po duhu; to pričajo mnoga narodna društva, med temi čili „Clevelandski Sokol“, izborna napredujoča „Slov. nar. čitalnica“ in vrlo društvo „Lunder-Adamič“. Vsa ta društva, posebno zadnje, goje tudi dramatik, oder pa imajo v Knausovi dvorani; najemnik te, g. M. Setnikar je, uvaža zahteve in napredek, dal napraviti novo zagrinjalo s pogledom na lepi ljubljanski Marijin trg s Prešernovim

Nekaj o ladjah.

Do začetka minulega stoletja so bili ljudje na morju navezani samo na ladje jadernice, ki jih je gonil veter. Od leta 1830, dalje pa so se začeli razvijati parniki, t. j. ladje, ki se po morju pomikajo s pomočjo vijaka, ki ga goni parni stroj. Ladijin vijak je, kakor znano iz najdba Čeha Josipa Resslerja, ki je umrl v Ljubljani in je pokopan pri sv. Krištofu v Ljubljani. L. 1828 je Ressel zgradil prvi parnik na vijak; poizkus se je obnesel sijajno, in kmalu je začela tudi Anglija graditi take ladje. In od teh časov gre razvoj vedno bolj

Dar cesarja Franca Jožefa laški kraljici Heleni.

Zastor gledališkega odra v slovenski gledališki dvorani v Clevelandu, Ohio.
Pod odrom: v sredi slovenska, ob straneh ameriški zastavi.

spomenikom, Stritarjevo ulico in slikoviti ljubljanski grad, desno ospredje pa zavzema ponosna palača „Mestne hranilnice ljubljanske“, res precej neposredno in samostojno, to pa nalašč kot reklama. Brez dvoma bo zagrinjalo v gotovih igrah služilo prav izvrstno tudi kot prospekt. Slikar, naš rojak, g. Josip Likar iz Johnstowna. Pa. se je s tem svojim prvim večjim delom jako obnesel, izbira in harmonija barv je srečna in slikarija za razsvetlavo prav preračunjena in vrlo efektna, kar se vidi na sicer majhni vendar jasni sliki. Gotovo bo naše bralce zanimalo, da so v Clevelandu igrali Jurčičevega „Tihotapca“, z izbornim uspehom tudi Štokovega „Muha-stega muzikanta“, 26. marca t. l. pa Detelovega „Učenjaka“. Tekom časa prinesemo še kakšne slike iz ameriških slovenskih naselbin.

Slike in podatke o slovenskih državnih poslancih kakor tudi razkaznico o razmerju glasov vseh strank na Slovenskem pri državnih volitvah leta 1907 priobčimo prihodnjič. Za to številko klišejev žal nismo dobili pravočasno.

naprej, dokler nismo prišli do sedanjih velikanskih ladij.

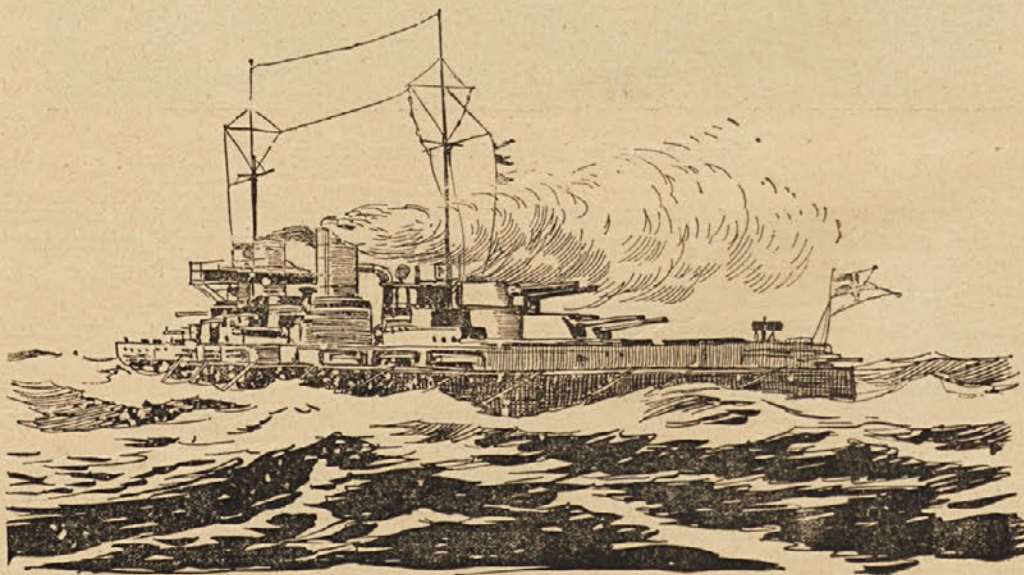
Naša država zavzema med pomorskimi državami zadnje mesto, kar nikakor ni

čudno, če pomislimo, da imamo razmeroma jako malo obrežja, in še to v zaprto Jadransko morje. Avstrija sploh pravzaprav niti pomorska država ni, zato je gradnja novih vojnih ladij, t. zv. dreadnoughtov (izg. dridnautov), ki bodo veljale velikanske milijone popolnoma brez potrebe.

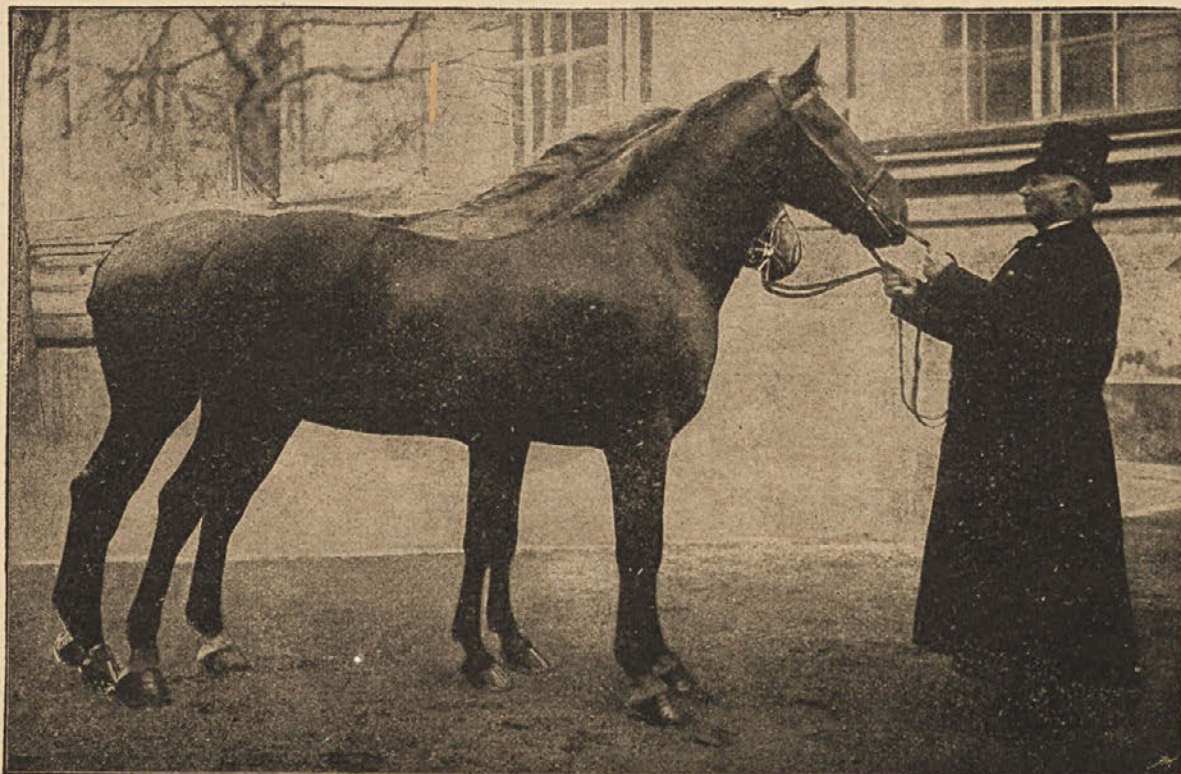
Prinašamo eno izmed velikih modernih ladij, nemško bojno-ladjo oklopnico „Kaiser“. Ladjo so pretekli mesec spustili v morje, vendar bo trajalo še celo leto, da bo popolnoma izgotovljena in opremljena z vsem potrebnim.

Dar cesarja Franca Jožefa laški kraljici Heleni.

Na letošnje jubilejne slavnosti v Rim cesar Franc Jožef osebno ne pojde — je že prestar, da bi mogel nastopiti tako dolgo potovanje, ko bi niti ne bilo nobenih važnejših vzrokov. Ker pa je Italija vendarle v prijateljski zvezi z našo državo, se je naš cesar tudi spomnil jubileja Italije in poslal laški kraljici Heleni dva krasna belca iz žrebčarne v Lipici na Krasu.

Nova nemška bojna ladja-oklopnica „Kaiser“.

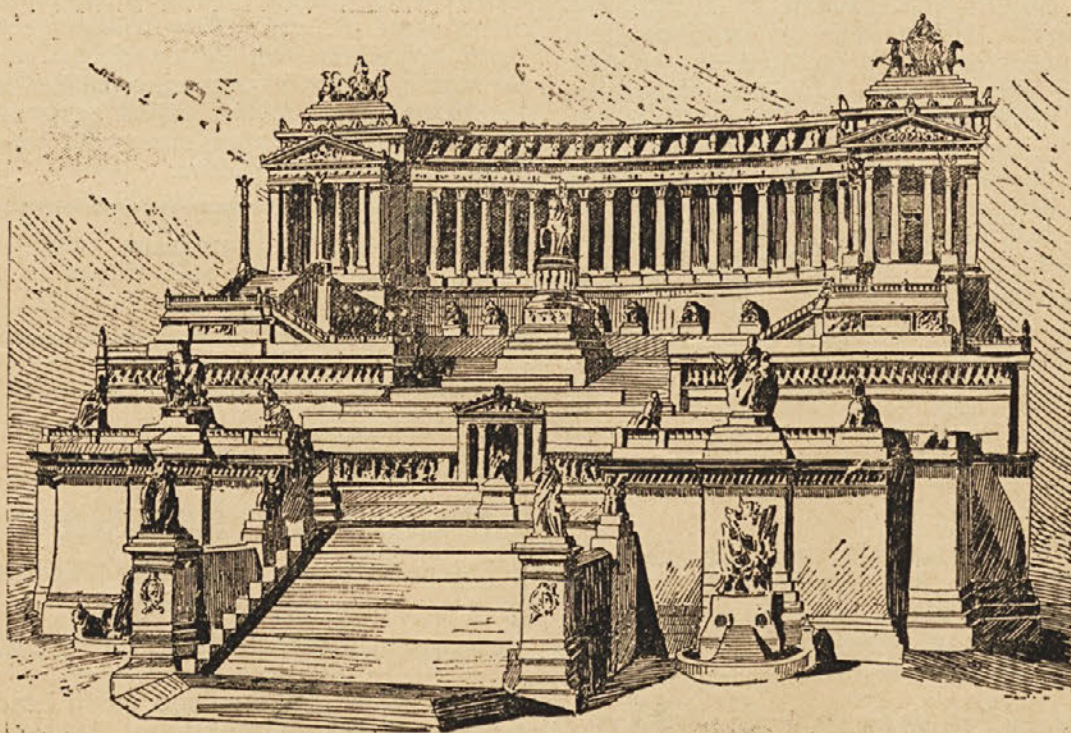
Dar argentinske vlade našemu cesarju.

Dar argentinske vlade našemu cesarju.

Argentinska vlada je nekako v priznanje, da se sme v Avstrijo uvažati argentinsko meso, poslala našemu cesarju lep dar, konja, ki ju prinašamo na sliki.

Spomenik kralju Viktorju Emanuelu II. v Rimu.

Omenili smo že zadnjič, da slavi Italija letos pomemben jubilej: petdesetletnico svojega obstanka. Prvemu kralju zedinjene Italije Viktorju Emanuelu II. so postavili v Rimu velikanski spomenik, ki je veljal okolo 25 milijonov lir. Visok je 55 metrov in čisto iz marmorja. Široke stopnice peljejo kviško na teraso, na kateri se pred krasnim stebrovjem dviga kip kralja Viktorja Emanuela II. na konju. Načrt za spomenik je l. 1893 napravil Giuseppe Sacconi.

Spomenik kralju Viktorju Emanuelu II. v Rimu.

Laške jubilejne znamke.

Povodom jubileja zedinjene Italije je laška vlada izdala nove jubilejne znamke. Naša slika kaže načrte teh znamk, ki so prav umetniško izdelani; za zdaj so izšle znamke po 5, 10 in 15 centesimov.

Šala in smeh.

Napitnina. Neki gospod in gospa sta obedovala v imenitnem hotelu. Ko odhajata, pomaga natakark uslužno obleči gospodu zimsko suknjo in gospodu mu da 5 kron napitnine.

Gospa vpraša potem moža: „Kako, da si dal natakarku toliko napitnine?“

Gospod: „Ej, tiho bodi, kaj ne vidiš, kako lepo suknjo mi je natakark oblekel; ta je mnogo boljša kakor moja stara ponošena.“

*

V potu svojega obraza. Katehet: „Ko je Bog Adama in

Laške jubilejne znamke.

Evo iz Paradiža nagnal, ju je preklel rekoč: In v potu svojega obraza bosta jedla svoj kruh. Kaj se to pravi?“

Učenec: „Morala sta tako dolgo kruh jesti, da sta se potila v obrazu.“

*

Zakonska zastopnost. Mož: „Midva z ženo se nikoli ne kregava, temveč med nama vlada prava zakonska zastopnost. Moja žena pravi, da sem jaz norec, in prav ima.“

*

Dobra gospodinja. Ženin pride obiskat svojo nevesto. V salonu dobi gospo mamo in vpraša, kje je gospodična.

Gospa: „V kuhinji se uči kuhati pri kuharici, da bo kaj znala, ko se omoži.“

Ženin gre v kuhinjo. Gospodična je imela pred seboj kuharsko knjigo ter je z milom umivala peresce za peresom salate. Začuden vpraša ženin: „Kaj pa delaš, ljuba moja?“

Nevesta: „No, učim se, da ti bom kot ženka lahko pripravila okusno kosilce. Glej, ljubček, danes se učim salato napraviti in tu v kuharski knjigi stoji, da se mora salata prej dobro umiti. Naša kuha-

rica Urša sicer pravi, da se ne sme salata z milom umivati, a jaz hočem salato lepo snažno oprati in to se vendar more le z milom, saj se z milom vse opere.“

Drobiž.

Največja vas na svetu je bila do zadnjega časa gotovo nemška vas Hamborn, ki ne šteje nič manj nego 110.000 prebivalcev. Zdaj je ta vas izginila s sveta, ker je bila — povišana v mesto. Občinski zastop je pri tej priliki ustanovil fond za reveže, kateremu je daroval 100.000 mark.

Svatovanje brez ženina in neveste. Pred kratkim je imela biti v neki vasi na Gor. Avstrijskem poroka. V neki gostil-

vagon. Tu zapazi, da se igra na progi njegov dvehletni sinček. Vagona ni mogel več ustaviti, zato je sam skočil pred vagon in pahnol otroka s proge in ga tako rešil — toda sam je prišel pod kolesa, vagon ga je povozil in nesrečnik, ki je svojemu otroku otel življenje, je bil takoj mrtev.

Kaj je harem? Ljudje imajo o turškem haremu pogosto napačne in celo čudne pojme. Vsak pri tem misli na nekako ječo, v kateri ima Turek zaprtih po 50 do 60 žensk. Taki haremi so pa jako redki. Po večini harem ni nič drugega, nego patriarhalčno urejena turška družina. V haremu živi vse Turkovo žensko sorodstvo: tete, tašče itd. In v njem ne vlada morda Turek sam ali morda njegova žena, temveč — tašča. Ženske Turki jako spoštujejo, posebno stare ženske. In tist

prijetnega vonja in dobrega okusa, kakor ona. In ker je poleg tega „Kolinska kavina primes“ tudi pristno domače blago, zato vse slovenske gospodinje kupujejo samo to.

Vasica Dobrava pri Jesenicah leži 577 m nad morsk gladino, ima planinsko klimo in lep razgled na planine. Sprehajališča: K slapu v Vintgarju 10 minut, na Javornik $\frac{3}{4}$ ure, skozi Vintgar v Gorje $\frac{3}{4}$ ure, skozi Vintgar na Bled $\frac{5}{4}$ ure, čez polje v Moste in Žirovnico 1 uro, grič Vrše (800 m) $\frac{1}{2}$ ure. Izleti: Mojstrana — slap Peričnik — Vrata, Rateče, Belopeška jezera, Bohinjsko jezero, Rož, Begunje, Poljče in Radovljica. Gorske ture: Triglav (2863 m, 10 ur), Stol (2236 m, 6 ur), Begunjsčica (2063 m, 7 ur), Golica (1836 m, 4 ure). Opozorjamo na inserat „Hotel Dobrava“.

Železnato vino lekarnarja Piccolija je najboljši izmed vseh železnatih vin, ker ima toliko železa, kolikor ga je po zdravniških poskusih potrebno za odraslega človeka. Druga železnata vina pa večinoma ne vsebujejo več železa kakor navadna vina.

Čitajočemu občinstvu!

Razširjajte „Slov. Ilustrovani Tednik“, agitirajte zanj, pridobivajte mu naročnikov! Kdor pridobi vsaj 10 naročnikov in z naslovi pošlje tudi naročnino, bo dobival list brezplačno! — Naznanite nam naslove, komu naj še pošljemo list na ogled! Pošljemo pa le eno številko in kdor se ne misli naročiti, naj jo vrne.

Upravišтво našega lista da brezplačno vsakomur za vsakega naročnika, ki nam ga pridobi, po eno izmed sledečih knjig: 1. Rdeči smeh, 2. Cankar: Aleš z Razora, 3. Murnik: Najhujši sovražniki, 4. Mali lord, 5. Štiri ruske slike, 6. Lah: Vaška kronika, 7. V naravi, 8. Brodkovski odvetnik, 9. Beg: Narodni kataster Koroške, 10. Pesek: Slepa ljubezen.

Za vsako knjigo je vposlati 20 h (v znamkah) za poštnino. Vsak naš naročnik pa dobi, če vpošlje poleg naročnine še 1 K, eno zgoraj navedenih knjig, ki si jo sme prosto izvoliti.

Ker se gori navedene knjige prodajajo po knjigarnah po K 1.50, da celo po K 1.70, imajo naši naročniki zelo ugodno priliko, da si jako ceno nabavijo te knjige. Če nam pa pridobijo naročnike, jih dobe celo brezplačno. Kdor nam pridobi n. pr. 10 naročnikov, dobi ali vseh 10 gori omenjenih knjig brezplačno, ali bo pa dobival naš list zastonj. Kdor bi nam pa pridobil n. pr. 15 naročnikov, bo dobival naš list zastonj in si še lahko izbere 5 zgoraj omenjenih knjig, ki jih dobi tudi brezplačno.

Za Ameriko znaša naročnina celoletno 12 K, ker je poštnina zelo visoka in se mora vsaka številka dobro oviti.

V Narodni kavarni v Ljubljani

..... svira vsak dan

:: damska kapela ::

Vstopnina prosta. Za obilen obisk se priporoča Fran Krapež.

V nedeljo popoldne.

nici je bila že pripravljena tudi dobra pojedina, kakor se za take imenitne prilike spodobi. Toda nevesta se je v zadnjem trenutku skesala in je pred oltarjem rekla „ne“. Svatom se je pa škoda zdelo dobre pojedine, naročili so si godbo in veselo svatovali — brez ženina in neveste.

Premetena sleparija. Lahko bi rekli, da je Pariz mesto sleparij. Nikjer na svetu menda se jih ne zgodi toliko in tako premetenih, kakor v Parizu. Zadnjič se je v Parizu dogodila nova, premetena sleparija, ki je zbudila veliko pozornost. K nekemu draguljarju je prišel elegantno oblečen gospod in ga je pozval, naj gre z zbirko izbranih dragih kamnov k finančnemu ministru, ki hoče kupiti več stvari. Draguljar je vzel seboj dragih kamnov za 33.000 frankov in je šel z neznancem v ministrstvo. Tam ga je neznanec peljal po raznih sobah in se je nazadnje ustavil v nekem kabinetu. In je vzel draguljarju drage kamne, češ, da gre z njimi k ministru. Draguljar je čakal in čakal — pa zaman. Neznanca ni bilo več nazaj, in z njim so izginili tudi dragi kamni.

Otroka rešil — sam pa ponesrečil. Iz Arada na Ogrskem poročajo: Delavec Fran Szabo je potiskal po železnični progi

ženske v haremu — ker nimajo pravzaprav nobenega opravka — cel dan samo opravljajo in se prepirajo. Sicer je pa življenje v haremu čisto vsakdanje in dolgočasno in vse tiste bujne fantazije o haremskem življenju ne odgovarjajo resnici.

Število prebivalstva na Kranjskem. Kranjska dežela šteje po zadnjem ljudskem štetju 325.083 prebivalcev, in sicer šteje glavno mesto Ljubljana samo zase 41.711 prebivalcev (za 5164 več nego leta 1900), nadalje okrajna glavarstva: Črnomelj 24.538 (za 1762 manj), Kamnik 39.604 (za 416 manj), Kočevje 41.590 (za 716 manj), Kranj 52.785 (za 288 manj), Krško 55.466 (za 2073 več), Litija 36.579 (za 809 več), Ljubljanska okolica 67.440 (za 7413 več), Logatec 40.940 (za 556 več), Novo mesto 47.162 (za 1808 manj), Postojna 43.222 (za 1310 več) in Radovljica 34.579 (za 4598 več). — V 7 okrajih (z glavnim mestom vred) smo torej napredovali za 21.923 prebivalcev, v 5 okrajih pa nazadovali za 4990 prebivalcev. Celotni prirastek znaša 16.933.

Vse gospodinje so že čisto edine v sodbi, da je „Kolinska kavina primes“ najboljše med vsemi. Izprevidele so, da nobena druga ne daje kavi tako lepe barve,

R. DIEHL, veležganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane štajerske slivovke, tropinovca, brinovca, borovničarja, vinskega žganja in domačega konjaka.

Jubilejni spomenik.

Humoreska. Spisal Ferdo Plemič.

„Čast mi je, da prvi pozdravljam domačega kiparja, ki neglede zastarelih pred-sodkov strogo sledi svojemu navdahlenju ter geniju modernega stoletja!“

Nadvse ganjen mu je Miha Mihec stisnil desnico. Zapored so se člani juri je približali kiparju in mu slično čestitali. „Osnutek“ je bil sprejet, in pričela se je že dan pozneje njegova izvršitev.

Vse mesto pa je ves naslednji mesec govorilo o nenavadni umetniški nadarjenosti očeta Plešca, za katerega je baje škoda, da ni pravočasno vstopil v kakšno akademijo lepih umetnosti.

Preskočim slavnostni dan, ko se je spomenik odkril, in vse težkoče, ki jih je tedaj imel s svojim svečanostnim govorom župan Sitnež ter drugi, ki so črno, ali belo, ali pisano oblečeni stali krog njega. Itak se je vse to o svojem času bralo v naših dnevnikih. Dejstvo je, da je na debelo oklesana mramornata skala s številkami 1411.—1911. stala na glavnem trgu sredi mesteca, in da še danes stoji, kljub neklim čudnim vestem, ki so se kmalu po njenem odkritju jele razširjati po mestecu.

Te vesti je povzročil nehvaležni kipar sam, ki je nekoč krog enajste ure razlagal strmečim študentom, kako je prišlo, da je zanemarjen kup ilovice postal nakrat osnutek za spomenik sam. Vse mesto je kmalu zvedelo za to kočljivo zadevo ter jelo zmagati z glavo nad umetniškim okusom očeta Plešca. Ali to so le čenče, ki jim bralec, kateri zdaj vse bolje ve, ne bo verjel. Študentje so itak čez malo časa zapustili mesto, da napravijo svoje izpite na vseučilišču, Miha Mihec pa je po sprejemu zadnjega obroka svojega honorarja mahnil drugam, da bo zopet drugje imel ljudi za norca.

Spomenik pa stoji, in mislim, tako trdno, da ga še sodnjedanski potres ne omaja.

Oldřich S. Kóstelecký:

Humoreske.

Iz češčine prevel Stanko Svetina.

I.

Pametnejši odneha.

Krasen pomladanski dan.

Mladi zakonski par je pripravljen oditi na sprehod: peljeta se v bližnjo vasico ob vznožju slikovitega gorovja, da obiščeta bratranca Bogumila. Bogumil je posestnik lepega gradička.

Gospod soprog hodi nestrpno gorindol po salonu in spodbuja — toda samo v mislih — ljubko, elegantno ženo, naj se požuri z opravo glavičice, zakaj zdi se mu, da se njegova gospa že malo preveč dolgo časa obira s svojim novim, najmodernejšim, pomladanskim klobučkom, ki je res vsemu na svetu podoben, samo klobuku ne. V tem je vstopila Rezika, komorna ali kaj, in gospod soprog se je ravno vstavil pri oknu.

„Ali mi je vrtnar že poslal šopek?“ vpraša milostljiva gospa in se niti ne obrne od visocega zrcala (zrcalo se je dotikalo tal).

„Do sedaj ga še ni poslal, milostljiva gospa.“

„Moj bog, kaj dela ta človek? Ali potrebuje celo leto, da povije navaden šopek? Saj že odhajamo. Kaj naj jaz čakam nanj?“

„Prosim, milostljiva gospa, oprostite, toda izrecno ste naročili, naj bo šopek pripravljen ob dveh —“

„In sedaj je?“

„Pet minut čez tri četrt, milostljiva gospa.“

„Kakor vidim, ima vrtnar izvrstnega zagovornika. Toda to ne pomaga prav nič: bodite tako prijazni in skočite na vrt, naj mi vrtnar takoj pošlje šopek. Da že gremo, recite.“

„Prosim.“

„Rezika je odšla, gospod soprog se je obrnil od okna in je rekel:

„Karol je že nestrpen in konja tudi.“

„Ali je morda ta opomba izraz tvoje nestrpnosti, ljubi Hugon?“

„Ravno nasprotno, samo dokaz moje potrpežljivosti, draga moja.“

„Aj?“

„Seveda, zakaj mirno čakati, da se moja ženica pripravi za pot, je vsaj zame izkušnja največje potrpežljivosti, in gotovo mirno čakam.“

„No torej, da ne bo dolgo čakal — kočijaž in konj, — se požurim. Samo še rokavice nataknem. Kako sem ti všeč, ljubi mož?“ In krasna, elegantna ženica, z novim, najmodernejšim pomladanskim klobukom na krasni glavi, se je koketno postavila pred Hugona in je natikala rokavice.

„Tako si mi všeč, zlata moja Marija, da bi te gotovo poljubil, ako se ne bi bal, da se zadenem s čelom ob klobuk. In to bi pomenilo: znova čakati pol ure.“

„Hvala.“

V tem je vstopila Rezika z velikim, krasnim šopkom.

„Prosim, milostljiva gospa, vrtnar ga je ravnokar prinesel.“

Marija je vzela šopek, Rezika je zopet odšla in Hugon je med tem zopet pristopil k oknu in gledal iskra konja, ki sta nestrpno tolkla s kopiti ob tla. Zali kočijaž Karol jih je vdaril tupatam z bičem, toda tako nalahko, kakor se dotakne lastavica v letu vodne gladine.

Marija si je ravnokar zapenjala drugo rokavico, z dvanajstimi gumbi ali koliko, ko se je Hugon napolu obrnil od okna in rekel:

„Radoveden sem, kaj poreče Bogumil tej naši novi kočiji.“

Marija je nekoliko osupnila. „Kako?“ je rekla malo presenečeno, „ti si dal za-preči kočijo?“

(Dalje prih.)

Zamán.

Povest Henrika Sienkiewicza. — Poslovenil Podravski.

Bila je kot napoved, noseča v sebi obupne dokaze onemoglosti človeka glede te neizprosne, nesramne in umrle moči obenem. Uprav ta moč je zbujala v mladih čustvih nasilno reakcijo.

Ta reakcija se je pojavljala tako-le: „Ne zapravljajmo časa, uživajmo življenje, kajti prej ali slej itak vse vrag vzame.“

Pri takšnih opravkih se je nežnost občutkov stopnjema zbrisovala; malomarnost se je izpremenila v brutalnost, ponos v sovraštvo, ljubezen se je izpremenila v strast, strast v nagon. Ljubezen je bila slična solncu, ki ga vidimo skozi zakajeno steklo: toploto čutimo, toda svetlobe ne vidimo.

Švarc se je branil teh vtiskov, se jih otresal, jih odrival ter šel dalje.

Naposled je moral ostati zvest naučnim načelom. Kdor ima zaupanje do ene poti, ta nima zaupanja do druge; ona, katero se ji izbral, se mu dozdeva najboljše. Na tej, katero si je izbral Švarc, se je od časov Hipokrata opiralo vse le na izkušnje. Pogled, posluš, okus, voh in dotikanje — evo to je edino znamenje, ob katero se opira ta dandanašnji že velika stavba.

Tako veruje zlasti mladina, ki je radikalnejša v vsem od odraslih. Kar je prešlo v znanost po drugi, nedokazani poti — bilo

je dvomljivo. Slehrni sodi pojme drugih po lastnih svojih pojmi. Da obstoji nekaj, kar je, izven te izkušnosti, ako je tudi istinito, se skozi takšno steklo smatra za lahkomišljenost. Obstoje samo takšne reči, ki so že preizkušane. Členi vzrokov in dejanj so neobhodnost ali misel, toda šele v človeku; zgodovina je kronika več ali manj škandalozna; pravo se opira na izkušnjah modus vivendi društva; špekulacija pa je umobolje.

Švarc se ni branil takšnim mislim, ker ga niso ovirale v hoji. Sicer je pa tudi delal.

III.

Pretekli je mesec. Bil je lep jesenski večer. Solnce je polagoma ugašalo na kijejskih stolpih in na daljnih stepnih mogilah. Na podstrežju v stanovanju Gustava in Švarca, je bilo še vidljivo. Oba sklonjena nad delom, sta sedela molče, loveč z vso naglico poslednje večerne žarke. Gustav se je šele pred nedavnim vrnil iz mesta, bil je blede in utrujen; dihal je težje nego navadno, raz lica si mu razbral nekaj nemir in nekašno skrivno bolečino, ki pa se je vendar razodevala v vročinskih očeh. Molčala sta oba, toda videti je bilo, da je Gustav hotel pretrgati ta molk, ker se je obrnil večkrat proti Švarcu; toda težavno mu je bilo, da bi izpregovoril prvi, torej se je vnovič zatopil v knjigo. Končno se mu je pojavila na licu očividna nestrpljivost, vzletel kučmo z mize, vstal in vprašal:

„Koliko je ura?“

„Šest.“

„Čemu ne greš k Potkanski? Saj vendar zahajaš k njej vsaki dan.“

Švarc vstane ter se obrne proti Gustavu.

„Gustav, sam in na lastno njeno željo si me zapeljal k njej. Toda nič ne de; nočem govoriti o tem, kar bi bilo zopet nama obema; v ostalem razumeva se dobro. Evo, ne pojdem k Potkanski ne danes, ne jutri in nikdar več! Tu imaš mojo besedo in mojo roko.“

Stala sta torej molče, Švarc s stegneno roko naprej, Gustav pa omahujoč in zbežan radi kočljivega položaja; končno je stisnil Švarcu roko.

Bilo je očividno, da so obema prihajale besede le s težavo na dan; ne eden niti drugi ni znal izpregovoriti kake prisknejše besede.

Čez trenutek sta se ločila.

Čudni so večkrat naši občutki in nasprotni s tem, kar nam predstavljajo kot nagrado za plemenito dejanje. Švarc je obljubil Gustavu, da noče več obiskovati vdove. Ali jo je že ljubil ali ne, vsekako je bila žrtev od njegove strani, zakaj v njegovem težavnem in enakoličnem življenju je bila ona edina jasnejša točka, okrog katere so krožile njegove misli. Naj bi sanjarenje o njej bila sama popolnitev onih trenutkov odtrganosti od težkega dela in posvečenosti počitku ter svobodi misli; odreči se takim trenutkom bi značilo toliko, kakor odvzeti mičnost počitku, bilo je to napolnjevanje praznote v življenju, tam kjer bi to čustvo moglo vzkliti in razcveteti.

(Dalje prih.)

Zahtevajte „Slov. Ilustr. Tednik“ v vseh gostilnah, kavarnah, brivnicah, čakalnicah i. t. d.

NESTLÉ-JEVA

moka za otroke

Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodec.

Vsebuje pravo planinsko mleko. Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Josip Sterle,

posestnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri Št. Petru na Krasu piše sledeče:

Gospodu

Gabrijel Piccoliju
lekarnarju

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovotite mi poslati še 24 steklenic Vaše tinkture za želodec.

Čudež ameriške industrije

izumljeno je novo

Adirno pero („Maxim“)

s pisalno pripravo za črnilo in svinčnik.

Ta posebno duhovito sestavljen aparat služi za hitro in gotovo seštevanje in so njegove glavne prednosti ob najpreprostejši uporabi in brezhibnem funkcioniranju: na eni strani veliko razbremenjenje možgan, ker se celo pri zdržema večurnem delu z Maximom ne občuti nobeno živčno utrujenost, ki se sicer tako pogosto opaža; na drugi strani zanesljivost in velik prihranek na času. Cena enemu komadu z lahko umljivim natančnim navodilom K 10-60 po povzetju, ako se vpošlje denar naprej K 10.

Dobiva se pri glavnem zastopstvu Em. Erber, Dunaj II./8., Ennsgrasse št. 12. Iq.

Pozor! Trgovci! Pozor!

:: Nudi se Vam priložnost ::

100 prav krasnih razglednic vsake vrste lepo sortirane za K 3, 4 in 5.

Pošilja se po povzetju ali denar naprej, tudi v znamkah (20 vin. za poštino). — Ako enkrat poskusite, naročili boste vedno le pri meni. — Velika zaloga vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin ter novih šolskih zvezkov.

Vilko Weixl, Maribor (Štajersko), Gosposka ulica št. 33.

Iščem

posojilo 12.000 K

na posestvo z gostilno in obrtjo, ki daje letno 4500 K najemnine.

Za varnost posojila nudim: vknjiženje na II. mesto in dva dobra poroka. Na I. mestu je vknjiženo 20.000 K hranilnice. Eventualno posestvo tudi prodam pod ugodnimi pogoji. Pisma na upravo tega lista pod „varno in dobičkanosno“.

Naročajte „Slovenski Ilustrovani Tednik“.

Pred vhodom
v Vintgar

18 okusno : :
: opremljenih
sob za tujce

Restavracija

Vedno sveže
: postrvi :

na BLEJSKI-DOBRAVI 3 minute od železniške postaje Dobrava ob Bohinjski progi

Champignoni

Dobro in : :
: : : po ceni

ZZZZ
Zaradi : : : :
: rodbinskih
razmer : : :

na prodaj!

ZZZZ

Trgovina z
železnino

Fr. Stupica

Trgovina z
železnino

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 1.

priporoča svoje izvrstne poljedelske stroje, stavbene potrebščine, kuhinjsko opravo, vse orodje za rokodelce ter razne druge železninske predmete.

Modni salon
OZMEC & VIČIČ
Ljubljana Šelenburg. ul. 4

priporoča svojo veliko zalogo krasnih dunajskih in pariških modelov, dekliških in otroških klobukov, športnih kap ter vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Žalni klobuki vedno v zalogi

Popravila se vrše točno in ceno.

Delniška glavica
5.000.000 kron.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Rezervni fond nad
610.000 kron.

Stritarjeva ulica št. 2

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

: R. Z. Z O. Z. :

izvršuje vsa v tiskarsko
in litografsko stroko spa-
dajoča dela najsolidneje
: in po zmernih cenah. :

Frančiškanska ul. št. 8.

Frančiškanska ul. št. 8.